

چالش‌ها و راهکارهای مدیریت منابع انسانی (توانمندسازی)

محسن صادق‌نیا

دکتری مدیریت دولتی - منابع انسانی، دانشگاه آزاد علوم تحقیقات واحد پردیس بین‌الملل قشم

نویسنده مسئول: محسن صادق‌نیا (paper.management110@gmail.com)

چکیده: در جهان رقابتی امروزی، یکی از ابزارهای مهم برای ایجاد تحول و بقای سازمان و رسیدن به هدف‌ها موردنظر، عنصرانسان است. در این میان آنچه تحول ایجاد و پایداری سازمان را تضمین می‌کند، منابع انسانی است. دانش امروز بیش از پیش به حقیقت پیوسته است. با این وجود مدیریت منابع انسانی در سازمان‌ها با چالش‌های متعددی مواجه است که از جمله می‌توان جهانی شدن کمبود نیروی کار ماهر و متعهد، هرم تصمیم‌گیری، عدم شناخت نیاز کارکنان، بی‌برنامگی، عدم شایسته‌سالاری، تبعیض، بهره‌وری ناکافی منابع انسانی، بی‌انگیزگی، عدم مشارکت کارکنان، ترک همکاری کارکنان باسابقه سازمان و... را نام برد. اما مدیران منابع انسانی می‌توانند از طریق توانمندسازی و حتی استفاده از روش‌های نوین تصمیم‌گیری، مدیران و کارکنان این چالش‌ها را رفع کرده یا از بروز آنها پیشگیری کنند.

کلمات کلیدی: چالش‌های مدیریت منابع انسانی؛ توانمندسازی؛ مدیریت منابع انسانی؛ نیروی کار؛ منابع انسانی

۱. مقدمه

تغییر نوع نگرش به منابع انسانی از صرف ابزار انجام کار به مهم‌ترین رکن هر سازمان، دارایی نامشهود سازمان و شریک یا همکار استراتژیک در دوران اخیر، از یک سو پیامد ارتقا و کمال بشریت در فرایند توسعه و پیشرفت، و از سوی دیگر بیانگر الزاماتی است که در دوران جدید ضروری است مدنظر حکمرانان، سیاستگذاران و مدیران باشد. اگر در گذشته جایگاه منابع انسانی در حکومت‌ها و دستگاه‌های اجرایی آن و سازمان‌ها و نهادهای دیگر صرفاً ابزاری برای پیشبرد اهداف حکمرانان و مدیران بود، امروزه منابع انسانی در هر سازمان و تشکیلاتی یک هم‌پیمان و شریک و همراه استراتژیک محسوب می‌شود و ابزاری قابل تعویض محسوب نمی‌گردد. از این‌رو برای دستیابی به اهداف کلان از سطح سازمانی و در بنگاه‌های کوچک کسب و کار گرفته تا سطح ملی و در حکمرانی لزوماً مرکز ثقل هر پیشرفت و تحولی منابع انسانی محسوب می‌شود و بنابراین ارتقای کیفی منابع انسانی و توسعه آن‌ها مهم‌ترین رکن برای دستیابی به چشم انداز و اهداف کلان محسوب می‌گردد. از این‌رو برای تحقق سیاست‌ها و برنامه‌ها در اولین گام می‌بایست توانایی‌ها و قابلیت‌های منابع انسانی را ارتقا داد. این ارتقای توانایی در ادبیات مدیریتی با مفهوم توانمندسازی شناخته می‌شود.

۱.۱. ساختار کلی

- ابعاد محیط کار شامل سن، قوم، اصل و نسب، جنسیت، توانایی‌ها فیزیکی، نژاد، گرایش جنسی، پیشینه آموزشی، جغرافیایی، مکان، درآمد، وضعیت جنگی، تجارب نظامی، عقاید مذهبی، وضعیت والدین، تجارب کاری می‌باشد؛ البته به اینها محدود نمی‌شود. [1]
- چالش‌هایی که مدیریت منابع انسانی بطور خلاصه (تمثیلی) عبارتند از:
۱. تأکید بر یادگیری و تشویق افراد به یادگیری مداوم وجود دارد.
 ۲. دانش نیازمند مدیریت پویا و مستقیم است.
 ۳. مدیران اغلب مواقع با چالش‌هایی در جهت کنترل مسائل تنوع محیط کار.
 ۴. عدم شناخت نیازهای کارکنان برخی با دریافت پول بیشتر، بعضی با پذیرفته شدن، بعضی با تشویق و... احساس رضایت می‌کنند.
 ۵. وجود هرم تصمیم‌گیری در سازمان‌های سنتی تصمیم فقط از بالا به پایین گرفته می‌شود، کارکنان هیچ تأثیری در تصمیمات ندارند.